

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 6. Observantis in aliis mala, & non bona Symbola. Exempla.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

unam quidem in me invenio. Et fortasse nullam ille tantam habebat, quanta hæc ipsa erat, religiosæ æmulationis humilitas. S. Bernardus f. 1. exhortatorio ad Fratres ne altitudine & lassitudine cordis.

Ego nec culpâ careo; nec amicos, qui culpâ careant, quæro: nec enim nanciscar. Verùm eos, qui plurimas virtutes habent, pauca autem vitia, in amicorum album adscribo. Nam qui ob exiguum vitium, maximam etiam virtutem parvipendunt; nec res humanas considerant; nec Paulo morem gerunt ad monenti: *alter alterius onera portate*. Oliva. t. 2. c. 24. die S. Thomæ Ap.

§. VI.

Observantes mala, & non bona, in aliis, Symbola.

Exploratores estis; ut videatis infirmiora terræ, venistis. Gen. 42. 9. Exploratorum hoc est, ut in civitate quapiam, si fortè hiat murus, si non factis firmæ turres, quæque facilis sit in eam aditus, observent. Hoc dic obtrectatoribus: exploratores estis- speculatores communium miseriarum estis. Ad quid enim venitis, cum vitam, moresque aliorum, indagatis? non ut videatis, quæ apud illos præclara; sed ut in firma vituperetis. Did. Niss. f. 3. D. 4. Quadr. §. 2. maledicus semper lynx est ad ea, quæ vituperare cupit, tulpa ad ea, quæ laudare.

Percussit statuam in pedibus ejus ferreis, & fictilibus. Daniel. 2. 34. non aurum, argentum.

Super lapidem unum septem oculi sunt. Zachar. 3. 9. id est plurimi. Volunt scilicet explorare, quid in gemma sit vitii. Lapillus est perpolitus affabrè. In lapillo vir bonus, ait Hugo. 3. Reg. 1. 20. *in te oculi respiciunt totius Israël*. Velloso in Judith 5. Paræn. 7.

Quomodo hic literas scit, cum non didicerit? Joan. 7. 15. S. Basilius hom. de invidia: muscæ, fanis corporis paribus neglectis, ad ulcera contendunt- vitæ splendorem, rectèque factorum pulchritudinem, nec aspiciunt quidem, ad marcidam verò mirandum in modum feruntur.

Sol spectatorem, nisi cum defecit, non habet: nemo observat lunam, nisi laborantem. Seneca l. 7. quæst. c. 1. Oculati sumus ad aliorum defectus, ad virtutes cæci; ad honesta talpæ, ad errata Prophetæ. Naxera in Jos. 2. §. 29.

Exempla.

Introduxit me Rex Esæ. Cant. 1. 3. Sed eò se oculi alieni ingerunt; ut inspiciant, quid virgo faciat. Neque enim temerè illa queritur v. 5. *nolite me considerare, quòd fusca sim*. Nec id Bernardus miratur f. 24. in Cant. cum ubique pœnè in choro adolescentularum inveniam, quæ acta sponsæ curiosè observent; detrahendi, non imitandi causâ. Velloso in Judith Paræn. 7.

Nolite me considerare, quòd fusca sim. Cant. 1. 5. Sed considerate etiam, quia formosa sum: nolite aspicere idololatriæ præcedentis nigredinem; inspicite magis succedentis fi-

dei eximium decorem. S. Thom. Vill. f. 2. de Nat. D.

Vidi Dominum super solum excelsum. If. 6. 1. *Non est species ei, neque decor: & vidimus eum, & non erat aspectus*. If. 53. 2. Dei gloriam unicus vidit, isq; spiritu propheticò illustratus: patibularum plures, & referentem speciem solum peccatoris. S. Bernardus f. 1. de verb. If. audio prophetæ ejusdem, & ejusdem Domini longè dissimilem visionem. Siquidem Isaias iste est, qui in alio loco sic loquitur: *vidimus eum tanquam leprosum*. Ubi illud primum considerandum est, quòd communis illa; hæc prophetiæ prærogativæ propria videtur. Quidquid obscurat famam, omnes curiosè investigant, & tenaciter recordantur: verùm quòd gloriam auget; aut ostentanter legunt, aut affectanter ignorant, aut studiosè obliviscuntur. Naxera in Jos. 2. §. 29.

Postea esurivit; & accedens tentator. Matth. 4. 2. 3. Notat Hugo Card. nexum verborum. Prius jejunavit quadraginta diebus, quòd vim divinam ostendit, & quasi ignorans diabolus silet, nec se prodit. Postea esurivit, quòd infirmitatis est; & tum caput exerit, garrit, & concreditur. Sic detractor laude digna silet, fragilitatis errores pandit. Pinna in Eccl. 11. Ethol. 136.

Hi novissimi unâ horâ fecerunt. Matth. 20. 12. Solum attendunt ad vituperium; non recordantur, quòd absque pactione laborem susceperint. Secundo, quòd unâ bonâ tantum fecerunt, quantum alii totâ die: quòd constanter totâ die conductorem in foro expectarint. Obtrectator, non semper spectat virtutes, sed defectus. Sylveira hic q. 15.

Hic si esset propheta, sciret utique, quæ, & qualis est mulier. Luc. 7. 39. Non, quòd fuit penitens, sed quòd est, oportet attendere. Peccavit quis, impiorum judicis semper erit peccator. O impia censura! quasi nullam haberet vim pœnitentiæ peccata abstergendi. de Castillo Illat. 174.

Videns autem Pharisæus. ib. Ecce Pharisæus veraciter apud se superbus, & fallaciter justus, agrum reprehendit de ægritudine, & medicum de subventionem S. Gregor. hom. 33. in Evang. In malignis oculis nil purum est à detractione liberum: videt tot præclara pœnitentiæ signa; & adhuc peccatricem reputat. Sylveira hic.

Hic peccatores recipit. Luc. 15. 2. Pharisæus, non quales venerant, sed quales redibant, videre debuit peccatores. Certè Paulum, quem persecutorem miserant, prædicatorem videant mox rediisse. S. Chrysol. 168. Ubi mala sunt, quæ ostendere possint, & bona, quæ demereri; ibi consideranda bona, mala obliteranda. Did. Niss. D. 3. Pent. §. 3.

Postquam filius tuus hic, qui devoravit substantiam suam Esæ. Luc. 15. 30. Videt in fratre suo non conversionem, non humilitatem, fac me sicut unum de mercenariis; sed tantum luxuriam, & dissipationem bonorum. Concitatus erat animus odiò, & in vidiâ. Sylveira in Matth. 4. q. 30.

Inter-

Interrogaverunt eum: quis est ille homo, qui dixit, tolle grabatum tuum, & ambula. Joan. 5. 12. Duo paralyticus dixerat: *qui me sanum fecit, ille mihi dixit: tolle grabatum tuum.* Illi verò non quarunt, quis est ille homo, qui morbum adeò pertinacem depulit; sed, quis est ille homo, qui dixit tibi, *tolle grabatum tuum.* Salutem impertisse, beneficii gloriam evulgasset; lectum sabbathò præcipere tollere, ad speciem virtutem minuebat: illa ergo callidè omittunt, quæ gloriosa; illa sollicitè indagant, quæ videbantur obscura. Naxera in Jol. 2. §. 52.

Nonne bene dicimus nos, quia Samaritanus es tu? Joan. 8. 48. Cur Judæi Jesum vocant Samaritanum? Rupert. l. 9. in Joan. pro eo, quòd apud Samaritanos bi-duo mansit, & docuit. Joan. 4. 40. ideò Dominum Samaritanum nuncuparunt. Oculos conjiciunt Judæi ad loquelam cum Samaritana; ut inde calumnientur: non tamen considerant mirabilem conversionem. Sylveira in Joan. 8. q. 11.

§. VII.

Observa cum malis etiam bona.

Percussit statuam in pedibus ejus. Dan. 2. 34. Lapis testam tangens, & statuam evertens, sunt, qui corrigere nesciunt, nec cõer-

cere peccantes. Debueras sanè parcere testæ; quam ferrum, æs, argentum, & aurum, non solum tolerandam, sed pretiosam, in statua reddebant. Quis enim in tanta metallorum, copia testam rimetur? Sed esto; testam tan-ge, si displicet in statua; sed ita eam frange, ut non totum pariter simulacrum comminuas: reprehende in iracundo furorem; sed non ideò prudentiam, scientiam, eloquentiam, nihili ducas. Parce tot virtutibus, dum uni non parcis vitio tot virtutibus coronato. - Putandi palmites in vite; sed viti parce: excutienda à paleis grana; non verò simul ex- exure. Oliva l. 9. Strom. Percussit statuam &c.

Si proximum peccantem videris, non hoc solum ipsius considerabis; sed & quæ fecit, aut facit probè, animadvertite; per omnia expensens, & non particularia contredans. S. Basilus conc. de humilitate.

Vultis scire vim torcularium nostrorum? ut unum dicam, unde & ipsi murmurant, qui ea faciunt: quantæ, inquit, rapinæ temporibus nostris? quantæ pressuræ innocentium? quantæ expoliationes rerum alienarum? ita sanè in amurcam attenditis, quia rapiuntur res alienæ: in oleum non attenditis; quia dantur, & propria. S. August. in Pl. 80. explicans titulum pro torcularibus.

TITULUS III. OBSTINATIO.

§. I.

Symbola, & similitudines.

Num. 1.

Comparatur lapidi, petra &c.

Percutiens virgâ bis siliem. Num. 20. 11. Heu Domine Deus! quam durum est cor! non ab homine, sed à Deo; non tantum bis, sed centies, percussum est; & non emisit unam guttam, unam scilicet compunctionis lacrymam. S. Bonaventura l. 3. post D. Oct. Epiph.

Altare, altare. 3. Reg. 13. 2. Missus Propheta, ut sacrilegum regem converteret; relicto rege, sermonem convertit ad lapides dicens: *altare.* S. Chrysostr. Procem. in Il. cum lapide verba facis? etiam: quando rex est, minus compos sensum, quam lapis. Et audivit lapis; ipse lapis in scissuras diffractus est, & viciniam effudit: homo ille non exaudivit. apud Bæza t. 2. l. 8. c. 3. §. 38. Eadem verba S. Chrysostr. hic procem. priori in Il. apud Euseb. Persecut. Chr. t. 2. l. 11. sect. 1. sic referuntur: lapidem alloqueris? sic: quoniam lapide ipsò insensibilior rex. Audi altare. Audis? hæc dicit Dominus. Atque illico altare scissum est lapisque audivit: fractus est lapis, effudit libamen: quomodo non audivit homo?

Cor ejus indurabitur tanquam lapis; & stringetur quasi malleatoris incus. Job. 41. 15. Incus, quanto magis percuitur malleo, tanto magis stringitur, & induratur.

Auferam eis cor lapideum, & dabo eis cor carneum. Ezech. 11. 19. id est, non cor sine sensu; sed cor cum sensu. S. August. contra Faustum c. 4. Et lib. de gratia & libero arbitrio c. 14. quia lapis sine sensu est, cui comparatum est cor durum; cui, nisi carni sentienti cor intelligens debuit comparari. Et infra: cor lapideum non significat nisi durissimam voluntatem; & adversus Deum omnino inflexibile est. apud Cornelium hic.

Montes Israel, audite verbum Domini. Ezech. 36. 1. Quid vis divine vates? Loquere hominibus, non montibus. Ob Judæorum duriciam ad res insensibiles se contulit; ut homines multò illis insensibiliores esse significaret. Diez. Concionis auditor.

Contende iudicio adversum montes. Michæ 6. 1. Citantur hic montes ut rei; eò quod in montibus erecta fuerint, & culta, idola. Licet enim populus propriè sit reus; tamen, quia is durus, & rebellis, nolebat audire prophetas, & per eos lites, & iudicium Domini; hinc citantur montes, in quibus populus peccarat. q. d. vos ò montes insensibiles magis sensati estis, quam sensibiles Israelitæ. Vos enim sentitis vocem, & iussum Dei